

LÄÄNE-HARJU VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Paldiski

26. august 2025 nr 62

Arvamuse andmine Leetse liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele

Asjaolud

Keskkonnaamet keskkonnaloa andjana edastas 24.08.2023 kirjaga nr DM-125454-5 maapõueseaduse § 49 lõike 6 alusel arvamuse andmiseks Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875, aadress Jalgpalli tn 21, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) Leetse liivakarjääri keskkonnaloa taotluse (menetlus nr M-125454)¹.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa asuvad Reaktoritaguse katastriüksusel (katastritunnus 43101:001:0295). Katastriüksus on riigi omandis, valitsejaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutuseks Maa- ja Ruumiamet. Maaüksus külgneb põhja poolt Riomäe kinnistuga (katastritunnus 58001:004:0003), Selja kinnistuga (katastritunnus 58001:004:0034), Seljametsa kinnistuga (katastritunnus 43101:001:1076), Kadaka tee 51 kinnistuga (katastritunnus 58001:004:0035), Kurvi kinnistuga (katastritunnus 43101:001:1341), ida poolt Kadaka tee L1 kinnistuga (katastritunnus 43101:001:1031), lõuna poolt Leetse tee 23 kinnistuga (katastritunnus 43101:001:0292), Leetse tee 21 kinnistuga (katastritunnus 58001:004:0032), Tuulepargi kinnistuga (katastritunnus 58001:001:0251), lääne poolt Väike-Riomäe (katastritunnus 58001:004:0004) ja Riomäe juurdelõige kinnistuga (katastritunnus 43101:001:0971).

Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Leetse liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 01010) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 1 plokki. Taotletava liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 22,36 ha, sh mäeeraldisel pindala 16,07 ha. Mäeeraldisega ehitusliiva aktiivne tarbevaru on 95 tuh m³ ja kaevandatav varu 93,90 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 9,40 tuh m³. Taotluse seletuskirja kohaselt on maavaravaru veepealne ning kasuliku kihi paksus võimaldab kaevandada ühe astmega. Ligipäas karjäärile on võimalik rajada Kadaka teelt (tee nr 5800005), mis kulgeb ~300 m kaugusel ida pool. Ligipäasutee tuleb enne kaevandamise alustamist välja ehitada. Katendi keskmine paksus on mäeeraldisel piires 0,29 m. Katendi moodustab kruusane kasvukiht. Eemaldatava katendi kogus on geoloogilise uuringu järgi 33 tuh m³. Katendi eemaldamiseks ning maavaravaru kaevandamiseks ja laadimiseks kasutatakse ekskavaatorit. Maavara väljavedu karjäärist toimub autotranspordiga. Vajadusel kasutatakse kaevise töötlemiseks mobiilset purustus- ja sõelumissõlme. Vajadusel kasutatakse paljandustöödel ja/või kaevandamisel abimehhanismina ka buldoosereid. Maavara kasutatakse üld- ja teedehituses. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 10 aastat. Kaevandatud maa korrastatakse taotluse kohaselt rohu- ja metsamaaks.

Menetluskäik

Lääne-Harju Vallavolikogu nõustus oma 26.04.2022 otsusega nr 33 „Arvamuse andmine Leetse

¹https://kotkas.envir.ee/permits/public_application_view?search=1&applicant=marina&proceeding_public_status=Y&proceeding_id=25953

uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotlusele“ geoloogilise uuringu loa andmisega tingimuslikult. Esiteks seati geoloogilise uuringu eesmärgiks muuhulgas sisendi andmine Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringule. Teise tingimusena nähti ette, et olukorras, kus geoloogilise uuringu käigus leidub maavarana arvele võtmiseks väärilist materjali, saab selle kaevandamine toimuda vastavalt Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringule selle kehtestamise järgselt planeeringu realiseerimiskava alusel. Marina Minerals OÜ keskkonnaloa taotlemise ajaks ei ole Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringut kehtestatud. Teemaplaneeringu menetluse ajal on selgunud, et Leetse liivakarjäär ei kuulu riigi huviga alade hulka.

Lääne-Harju Vallavolikogu ei nõustunud oma 03.10.2023 otsusega nr 38 „Arvamuse andmine Leetse liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele“ Leetse liivakarjääri keskkonnaloa andmisega. Keeldumise aluseks oli esiteks asjaolu, et Harju maakonnaplaneeringu 2030+² (kehtestatud riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/78) kohaselt soovitakse maavara kaevandada piirkondliku tähtsusega rohevõrgustiku tuumalal (T9) ja Paldiski linna üldplaneeringu³ (kehtestatud Paldiski Linnavolikogu 14.06.2005 määrusega nr 15) kohaselt on ala juhtfunktsiooniks looduslik haljasmaa ning kaitsehaljastus, kaevanduste rajamist antud piirkonda ei ole ette nähtud. Teiseks leiti, et taotletava mäeeraldise ja teenindusmaa mõjualas asuvad mitmed olulised kaitstavad loodusobjektid. Samuti on lähimad elamualad kavandatud mäeeraldise ja selle teenindusmaast ligikaudu 350 meetri kaugusele Kadaka tee 49 ning Kadaka tee 51 kinnistutele. Kolmandaks paiknevad mäeeraldise ja selle teenindusmaa läheduses või on kavandamisel mitmed olulist ruumilist mõju avaldavad ehitised. Äärmiselt olulise ruumilise mõjuga on mäeeraldise ja selle teenindusmaaga külgnev Paldiski endine tuumaobjekt (Leetse tee 21, katastritunnus 58001:004:0032 ning Leetse tee 21a, katastritunnus 58001:004:0033). Paldiski endisel tuumaobjektil asuvad mitmed suure kiirgusohuga ehitised, mille stabiilsuse tagamine on äärmiselt oluline võimalike kiirgushädaolukordade ennetamiseks. Lõppladustuskoha asukoha valiku eesmärgil viidi läbi Lääne-Harju vallas eriplaneering kavandatava objekti valikuks, milles kolme erineva asukoha alternatiivi võrdlemisel valiti 12.03.2024 Lääne-Harju Vallavolikogu otsusega nr 10⁴ „Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmine“ lõppladustuskohaks Paldiski tuumaobjekti kinnistu. Eriplaneeringu läbiviimise raames viidi läbi mahukaid uuringuid ka Paldiski tuumaobjektile, nii olemasoleva rajatise, sh selles paiknevate NSVL ajal rajatud tuumareaktorite olukorra, kui ka kavandatava dekomissioneerimise (st reaktori ohutu lammutamise ja radioaktiivsete jäätmete nõuetekohase lõppladustamise) kohta.

Haldusasi nr 3-23-2514⁵

Marina Minerals OÜ esitas 08.11.2023 Tallinna Halduskohtule kaebuse Lääne-Harju valla kohustamiseks otsustada uuesti Leetse liivakarjääri keskkonnaloa väljastamiseks nõusoleku andmine. Ettevõtte ei nõustunud volikogu otsuses esitatud põhjendustega. Kohtumenetlusse kaasati Kliimaministeerium. Lääne-Harju vald ja Marina Minerals OÜ pidasid kohtuvaidluse kompromissiga lõpetamise üle läbirääkimisi. 23.05.2025 toimunud kohtumisel Kliimaministeeriumis avaldasid AS ALARA ja Kliimaministeeriumi esindajad, et Leetse uuringsuuremises liiva kaevandamise mõju kõrval asuvate radioaktiivsete jäätmete vaheladustuspaigale on minimaalne või puudub ning selle järelduse tegemiseks ei ole nende hinnangul vaja teostada täiendavaid uuringuid. Kliimaministeeriumi selgitas oma 27.05.2025 kirjas nr 1-10/24/80-11, et antud asukohas liiva kaevandamise iseloomust tulenevalt võib järeldada, et mõju kõrval asuvale radioaktiivsete jäätmete vaheladustuspaigale on minimaalne või puudub. Liiva kaevandatakse alla ühe meetri sügavuselt, mis oma ulatuselt ja mõjudelt on võrreldav maapinna koorimisega ega kujuta endast olulist keskkonnamõju. Selline

² <https://planeeringud.ee/plank-web/#/planning/detail/10100016>

³ <https://laaneharju.ee/paldiski-linna-uldplaneering>

⁴ <https://atp.amphora.ee/laaneharjuvv/index.aspx?itm=711713>

⁵ <https://www.riigiteataja.ee/kohtulahendid/detailid.html?id=408640627>

kaevandamine ei tekita olulist pinnase struktuuri muutust ega mõjuta põhjavee liikumist või pinnase stabiilsust. Samuti ei tekita tegevus vibratsiooni häiringut. Kaevandamisel kasutatavad masinad (näiteks ekskavaatorid, laadurid ja veokid) on oma mõju poolest võrreldavad tavapäraste põllumajandusmasinate või ehitusobjektidel kasutatavate seadmetega. Arvestades, et kavandatava lõppladustuspaiga ehitamisega on plaanis alustada 2035. aastal, võimaldab see määrata kaevandamisloale kehtivusaja selliselt, et kogu maavara oleks selleks ajaks ammendatud ja ala nõuetekohaselt korrastatud. Nii on võimalik tagada, et taotletava tegevusega ei mõjutata lõppladustuspaiga ehitust. Kuigi kõik keskkonnamõjud ja asjaolud selgitatakse lõplikult välja kaevandamisloa taotluse menetluse käigus, võib esitatud andmete põhjal eeldada, et vibratsiooni mõjud olemasolevale vaheladustuspaigale puuduvad. Lisaks selgitas Kliimaministeerium, et kohaliku ehitustegevuse materjali vajaduse tagamiseks on kohalikul tasandil oluline kaaluda karjääri asukoha lähedust tarbimiskohale. Mida lähedamal asub karjäär ehitusobjektidele, seda väiksem on ehitusmaterjalide transpordist tulenev mõju ja häiring.

Lääne-Harju vald ja Marina Minerals OÜ sõlmisid haldusasjas nr 3-23-2514 kohtuliku kompromisslepingu, millega Lääne-Harju vald kohustus hiljemalt 31.12.2025 viima Leetse liivakarjääri mäeeraldisel keskkonnakaitseloa taotluse (menetlus M-125454) osas läbi uue menetluse ning uuesti kaaluma Marina Minerals OÜ poolt taotletava Leetse liivakarjääri keskkonnakaitseloa väljastamiseks nõusoleku andmist, arvestades seejuures Kliimaministeeriumi 27.05.2025 kirjas nr 1-10/24/80-11 esitatut.

Kaalutlused

Harju maakonnaplaneeringu 2030+ kohaselt tuleb maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad muuhulgas rohelises võrgustikus ja linnade puhkealadena määratud linnade rohevööndis. Planeering näeb ette, et juhul kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele, vajadusel seada kaevandamisloale tingimused leevendavateks meetmeteks. Taotletava liivakarjääri mäeeraldis ja selle teenindusmaa moodustab ca 30% kogu Reaktoritaguse (katastritunnus 43101:001:0295) katastriüksusest. Mäeeraldis ja selle teenindusmaa paikneb ebakorrapärase ca 945 meetri pikkuse siiluna maaüksuse keskosas. Maardla kitsaim lõik on 60 meetrit ja kõige laiem lõik 250 meetrit. Kaevandatud maa korrastatakse taotluse kohaselt rohu- ja metsamaaks, mistõttu on võimalik eeldada, et pärast kaevandamistegevust ning ala korrastamist võib olukord taastuda praegusega sarnaseks. Häiringute mõju vähendamist loomastikule ja nende elupaikadele on leevendavate meetmetena asjakohane määratleda keskkonnalooga tingimused raadamistööde perioodile, samuti karjääri etapiviisilisele kasutusele võtmisele, etapiviisilisele korrastustöödele ning reostuse vältimisele.

Lähimad elamualad on kavandatud mäeeraldisel ja selle teenindusmaast ligikaudu 350 meetri kaugusele Kadaka tee 49 ning Kadaka tee 51 kinnistutele. Kuna on teada, et liiva kavandatakse kaevandada alla ühe meetri sügavuselt, mis oma ulatuselt ja mõjudelt on võrreldav maapinna koorimisega ega kujuta see endast eeldavalt olulist keskkonnamõju. Selline kaevandamine ei tekita olulist pinnase struktuuri muutust ega mõjuta põhjavee liikumist või pinnase stabiilsust. Samuti ei tekita tegevus vibratsiooni häiringut. Kaevandamisel kasutatavad masinad (näiteks ekskavaatorid, laadurid ja veokid) on oma mõju poolest võrreldavad tavapäraste põllumajandusmasinate või ehitusobjektidel kasutatavate seadmetega. Leevendavate meetmetena on asjakohane määratleda keskkonnalooga tingimused karjääri tööajale, müra ja tolmu leviku tõkestamisele, reostuse vältimisele, aga ka maavara väljaveoteede paiknemisele suunaga elamualadest eemale.

Kliimaministeeriumi 27.05.2025 kirja nr 1-10/24/80-11 kohaselt taotletaval alal liiva kaevandamise iseloomust tulenevalt võib järeldada, et mõju kõrval asuvale radioaktiivsete jäätmete vaheladustuspaigale on minimaalne või puudub. Küll aga on asjakohane reserveerida maavara kavandatava lõppladustuspaiga ehitamiseks. Selliselt on tagatud väiksem ehitusmaterjalide transpordist tulenev mõju ja häiring.

Lähtudes eeltoodust ja maapõueseaduse § 49 lõike 6 alusel ning arvestades 24.08.2023 kirjaga nr DM-125454-5 edastatud keskkonnaloa taotlust, kohtumenetluses (haldusasi nr 3-23-2514) sõlmitud kompromisslepingut ja vallavolikogu alatise keskkonna- ja planeeringutekomisjoni 18.08.2025 seisukohta

1. Nõustuda Marina Minerals OÜ-le (registrikood 11349875) Leetse liivakarjääri keskkonnaloa andmisega järgmistel tingimustel:

1.1 kaevandada, sh korraldada kaevandamiseks tehtavad ettevalmistustööd (paljandustööd ja raadamine) kahes etapis eesmärgiga reserveerida osa maavara kavandatava lõppladustuspaiga ehitamiseks. Selliselt on tagatud lõppladustuspaiga rajamisel väiksem ehitusmaterjalide transpordist tulenev mõju ja häiring. Etapilisuse põhimõtted:

1.1.1 kaevandada kahes maardla pindaliselt võrdses etapis;

1.1.2 kaevandamist alustada kavandatavast lõppladustuspaigast kaugemas maardlapooles, et vältida II etapis transpordikoridori kulgemine läbi juba korrastatud maardla-ala;

1.1.3 määrata I etapi kaevandamisloa kehtivuseks maksimaalselt 5 aastat. Kui kaevandamisloa kehtivuse ajal ei jõuta I etapi varu välja võtta, siis lisandub see II etappi. Selliselt jõuab I etapi ala korrastada ja mõjutatud rohevõrgustik osaliselt oluliselt taastuda;

1.1.4 siduda II etapi algusaeg Paldiski radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga ehitusloa andmise ajaga;

1.2 karjäärist väljaveotee tuleb keskkonnaloa omanikul kavandada lähimate avalike teede kaudu suunaga kavandatud lähimast elamualast eemale. Väljaveotee, sh mahasõidu projekteerimisel tuleb teha igakülgset koostööd Lääne-Harju Vallavalitsusega;

1.3 mäeeraldisel on lubatud kaevandada ja toodangut välja vedada tööpäevadel ajavahemikul kell 07.00-17.00. Nädalavahetusel ja riigipühadel on kaevandamine ning toodangu väljavedu keelatud;

1.4 kaevandamisel kasutada tehniliselt korras olevaid masinaid ja käidelda kütuseid, õli või muid kemikaale nõuetekohaselt. Seadmete või masinate tankimine ja remont võib toimuda selleks ettenähtud teenindusplatsil, eelistatult väljaspool karjääri;

1.5 karjääris peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks;

1.6 võimalike häiringute vähendamiseks tuleb moodustada karjääri piirile katendist vallid;

1.7 tolmu leviku vähendamiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil (kuival ajal) niisutada (kuiva) tooret, valmistoodangu puistanguid, karjäärisiseseid teid ning platse. Tööde korraldus karjääris peab tagama, et avalikele teedele ei kanta liiva ega tahkeid peenosakesi;

1.8 mäeeraldisel raadamistööd ei ole lubatud teostada raierahu perioodil (15.04-15.07);

1.9 kui seoses kaevandamise või toodangu transpordiga laekub kaebusi müra või tolmu osas, tuleb loa omajal tellida müra ja tolmuosakeste kontsentratsiooni mõõtmine kaebuse esitaja kinnistu piiril. Müra piirväärtuste ületamisel või mürast tingitud olulise häiringu ilmnemisel tuleb võtta tarvitusele täiendavad leevendavad meetmed, mis kooskõlastatakse Keskkonnaameti ja kohaliku omavalitsusega.

2. Otsus jõustub teatavastegemisest.

3. Otsust on võimalik vaidlustada Tallinna Halduskohtus (Pärnu mnt 7, 15082 Tallinn) või esitada vaie Lääne-Harju Vallavolikogule 30 päeva jooksul otsuse teatavastegemisest arvates.

(allkirjastatud digitaalselt)

Olga Kugal

vallavolikogu esimees